

"BIO NIEUWTJES"

Nieuwsbrief ter informatie van de bioteilers in Vlaanderen

Beste teler,

De verlofperiode mag ons er niet van weerhouden om actueel te blijven. Bij deze een korte nieuwsbrief met enkele dringende aankondigingen en actualia.

Met vriendelijke groet,

*Lieven Delanote
PCBT vzw*

AGENDA KORT

20 augustus, Open dag 't Livinushof - Mondina gezinsdag

21 augustus, Rassencollectie tomaat, Lestrem

16-17 september, Open dag bij verschillende bio-bedrijven

1 oktober, Open Bedrijven Dag, POVLT, Beitem.

Mondina, hennep en bio in de kijker ^{1 2}

Open dag 20 augustus 2006

Open dag 20 augustus 10u00 – 18u00

De opendag op 20 augustus staat in het teken van Mondina en de teelt van hennep. Om 14u30 en om 16u30 is er een specifieke rondleiding op het bedrijf voor collega-boeren. Tijdens deze rondleiding wordt toelichting gegeven bij de biologische teelt en afzet van onder andere aardappelen, pompoenen, granen, uien en wortelen. De rondleiding sluit af bij het hennep perceel waar uitleg wordt gegeven over de teelt, de rassenkeuze en de afzetmogelijkheden van hennep. Op www.mondina.be vindt u het volledige programma van de dag.

Adres: Molenkreekstraat 3, 9981 Sint Margriete, 10-tal minuten vanaf de verbrandingsoven langs de N49

Meer info: Lieven Delanote of Freya Danckaert, PCBT, ☎ 051/27 32 50.

Carlos en Sonia Noë-Sucaet baten samen 't Livinushof uit in St. Margriete. Na een voorzichtige start in 1997, baten ze op dit moment de kleine helft van hun bedrijf biologisch uit. Het overige deel is alsnog gangbaar. Voor het tweede jaar op rij zaaide Carlos een perceel hennep uit. PCBT legde er een verkennende rassenproef aan. 't Livinushof is eveneens de thuishaven van het educatieve project 'Mondina' (www.mondina.be).

Bio biedt opnieuw perspectief

De biologische markt trekt aan en biedt kansen voor nieuwe boeren. Via het project 'Boer en biooer, onder collega's gesproken' willen we middels een reeks van bedrijfsbezoeken gangbare ondernemers ongedwongen en vrijblijvend de kans bieden om kennis te maken met biologische landbouw. Op 20 augustus zijn we te gast op 't Livinushof.

't Livinushof is 57 ha groot. De percelen liggen versnipperd over Vlaams en Nederlands grondgebied. De grond varieert van zandleem tot zware polderklei. 37 ha worden nog gangbaar beteeld met voornamelijk graszaad, vlas, suikerbieten,

graan en braak. De oppervlakte bio evolueerde van 3 ha in 1997 tot 20 ha in 2006. Het biologisch teeltplan ziet er op dit moment als volgt uit: 3 ha aardappelen, 1 ha pompoen, 4 ha luzerne, 4,5 ha triticale, 2 ha uien, 1 ha wortelen, 3 ha maïs en 1,5 ha hennep. Er is op dit moment geen vaste rotatie. Het teeltplan wordt jaarlijks afgestemd op de markt vraag. Graan en een vlinderbloemig maaigewas zijn twee constanten die de bodemvruchtbaarheid op peil moeten houden. De groenten en aardappelen moeten geld in het laatje brengen.

De afzet gebeurt via specifieke handelscircuits voor biologische landbouw. Hierbij opteert Carlos bewust voor coöperatieve structuren. De granen gaan naar CZAV. De aardappelen worden land af via Arpobel aan een verpakker geleverd en ten dele thuis verkocht. De groenten worden op het bedrijf opgeslaan, bewaard en marktklaar gemaakt. Hiertoe werd bij de omschakeling ook een nieuwe loods gebouwd. De verkoop van de groenten gebeurt via Greenpartners cv. Er wordt steeds op bestelling geleverd.

¹ Alt-demonstratieproject "Nieuwe teelten in biologische akkerbouw", gefinancierd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Administratie Land- en Tuinbouw en de Europese Unie.

² ALT-demonstratieproject "Boer en Biooer, onder collega's gesproken", met de financiële steun van de Europese Unie en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Hennep, een oude teelt met nieuwe kansen

Hennep is een oude teelt met veel toepassingen. Ook in onze streken werd vroeger veel hennep geteeld ("kemp" in de Kempen). Wegens de goede onkruidonderdrukking en afwezigheid van plagen van belang kan het gewas gemakkelijk milieuvriendelijk geteeld worden. Het is bovendien een goed rotatiegewas wegens de positieve invloed op de bodemverluchting en de vernietiging van pathogenen. De oogst is bruikbaar voor de productie van een grote verscheidenheid aan producten: o.a. olie uit het zaad, vezels voor instrooien, kledij, isolatiemateriaal, toevoeging in samengestelde plastics, ...

Hennep wordt geteeld in verschillende landen van de wereld. Voor 2005 kunnen o.a. volgende arealen vermeld worden: Frankrijk 9000 ha, Duitsland 1500 ha, Verenigd Koninkrijk 1500 ha, Spanje 1000 ha, Canada 2000 ha. Ook in Vlaanderen zijn reeds een aantal telers (terug) begonnen met hennep-teelt. In 2005 stond in Vlaanderen een 10-tal hectare. Tegelijk worden ook de mogelijkheden voor de verwerking, de commercialisatie en valorisatie van de teelt opnieuw verkend. In Wallonië werkt men rond de teelt van hennep voor biomassa.

Gezien de teelt opnieuw herontdekt moet worden, legde PCBT dit jaar een verkennende rassenproef aan op het bedrijf van Carlos Noë. Op 20 augustus maakt u kennis met de teelt, de afzet- en verwerkingsmogelijkheden en een aantal eindproducten van hennep.

Opmerking: De geplande thema-avond 'Hennep' op 23 augustus werd afgelast en wordt geïntegreerd in het programma op 20 augustus.

Mondina

Carlos en Sonja streven in de eerste plaats een actief en rendabel bedrijf na, maar willen hun activiteit uitdrukkelijk inpassen in hun directe omgeving : ' 't Livinushof ligt in de Livinuspolder. Livinus betekent 'goede vriend'. We hebben de intentie om met alle mensen, dieren en planten een goede vriend te zijn. Ook moeder Aarde is onze vriendin... Zoveel kracht, moed en energie geeft ze ons steeds opnieuw. Dankbaar willen we hier mee omgaan... ' . Ook de link met Noord-Zuid ligt Sonia nauw aan het hart. De vzw Mondina werd geboren en vond zijn thuishaven op 't Livinushof. Mondina verenigt een groep enthousiaste mensen die vanuit landbouw, natuur en milieu, Noord-Zuid etc. educatieve programma's aanbieden voor klein en groot. Vanaf de opstart in augustus 2003 tot nu waren zo'n 8000 kinderen en jongeren bij Mondina te gast.

Situatie doorwas in biologische aardappelen ³

Bij een bezoek aan een aantal biologische aardappelvelden deze week, werd vastgesteld dat in de meeste akkers doorwas voorkomt. Deze kan beginnend zijn, of al resulteren in massaal scheuten en secundaire knollen op de aardappelen.

Op de bezochte velden bleken vooral agria en novella heel gevoelig. De meeste andere rassen vertoonden hier en daar wel een beginnende doorwas. Bij echte vroege rassen is er echter geen probleem.

Advies bij doorwas

Een eenduidig advies is onmogelijk. Veel hangt af van het ras, de situatie te velde en van de verdere ontwikkelingen in het seizoen. Ervaring in biologische landbouw is zeer beperkt voorhanden. Een perceel met doorwas is een risicoperceel, waarvan pas over enkele weken duidelijk wordt welke de beste keuze is geweest.

Uit ervaringen in de gangbare landbouw blijkt dat:

- Zolang gewas voldoende groeikrachtig is, groeit primaire knol sterker dan secundaire knol
- Wanneer de gewasgroei afneemt (loofdoding, aardappelplaag, afrijping) gaat de secundaire knol gaan groeien ten koste van de primaire knol. Hierbij houdt men volgende stelregel aan:
 - Is de secundaire knol kleiner dan 2 cm, dan heeft deze wellicht onvoldoende kracht om de primaire knol leeg te zuigen en is de kans op glazige aardappelen minder groot. De kleine secundaire knollen moeten bij het rooien en inschuren worden uitgesorteerd.

- Is de secundaire knol groter dan 2 cm, is er een reële kans dat deze de primaire knol leegzuigt en er problemen optreden met glazige knollen.
- Percelen met doorwas waar voldoende opbrengst aanwezig is, kunnen beter vroegtijdig (= nu) worden geloofdood. De voorkeur lijkt te gaan naar loofbranden in twee keer (eerste keer bovenste bladerdek raken, tweede keer volledig dood). Dit laat toe dat nog enigszins assimilaten uit het loof naar de knollen gaan en de secundaire knol nog enigszins wordt gevoed tijdens zijn geforceerde afrijping. Loofklappen maakt abrupt een einde aan de teelt en verhoogt het risico dat de secundaire knol alsnog te veel assimilaten uit de primaire knol zuigt.
- Percelen met onvoldoende opbrengst moeten we maximaal laten doorgroeien, met de hoop dat de secundaire knollen nog iets worden. Een goede plaagbescherming blijft dan absoluut noodzakelijk. Zoniet verzeilen we in het scenario einde teelt waarbij de secundaire knol de primaire leegzuigt. Deze percelen kunnen best wekelijks worden bemonsterd om de ontwikkeling van de knollen op te volgen. Voor industrieaardappelen kan, zolang de primaire knol baas is over de secundaire knol, een vroegtijdige rooi met directe verwerking (knollen niet velvast) overwogen worden.
- Partijen die worden ingeschuurd worden best vooraf bemonsterd op % glazig. Hiermee kan de bewaarbaarheid van de partij worden ingeschat. U kunt voor deze analyses terecht bij het PCA.

Meer info: Lieven Delanote of Freya Danckaert, PCBT, ☎ 051/27 32 50 of Pieter Vanhaverbeke, PCA, ☎ 09/381 86 92

³ Het demonstratieproject "Afzetbevordering vlaamse biologische aardappelteelt" wordt medegefinancierd door de Europese Unie en de Administratie Land- en Tuinbouw van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Klaver zaaien in grasland: strokenfrees nog steeds beschikbaar

Eind augustus / begin september is traditioneel een goede periode om grasklaver in te zaaien en/of weides te vernieuwen. In weides waar onvoldoende klaver staat, is het de vraag of de weide moet vernieuwd worden, dan wel klaver moet worden ingezaaid. Na enkele jaren onderzoek stelt het Louis Bolk Instituut onomwonden: 'Niet zeuren maar scheuren'. Dit is evenwel niet steeds mogelijk of wenselijk.

Voor het inzaaien van klaver in bestaand grasland, zijn verschillende methoden mogelijk. De huidige natte weersomstandigheden zijn ideaal om de kiemende klaver over voldoende vocht te laten beschikken. De wiedeg ligt het meest voor de hand en geeft goed resultaat in een open en korte zode. De klaver wordt breedwerpig gezaaid en wordt vervolgens met de wiedeg ingeëgd. Algemeen wordt een slagingspercentage van 50 % vooropgesteld.

In een dichte zode met onvoldoende klaver biedt de strokenfrees meer kans op slagen. De strokenfrees freest om de 25 cm een strook van een 7-tal cm in de graszode. In deze strook wordt de klaver ingezaaid. Voordeel is dat een mooi kiembed voor de klaver wordt gemaakt en dat de concurrentie met de graszode wordt verminderd. Algemeen wordt een slagingspercentage van 80 à 90 % vooropgesteld.

PCBT heeft een strokenfrees beschikbaar. Deze wordt op aanvraag verhuurd.

Meer info omtrent modaliteiten en/of afspraak voor gebruik: Lieven Delanote, PCBT, ☎ 051/27 32 50

Roest in selder ⁴

Eind augustus komt op veel selderpercelen roest. Voor bladselder wordt het product onverkoopbaar, voor knolselder geeft roest aanleiding tot een belangrijke opbrengstderving. Onze collega's van Carah in Ath ontwikkelden een model dat toelaat om het voorkomen van selderroest te voorspellen. Op dit moment melden zij de eerste aantastingen.

Telers die op de hoogte willen worden gehouden van de druk van selderroest, kunnen zich aanmelden bij onderstaande.

*Meer info/inschrijven op
waarschuwingsberichten: Cindy
Vangheluwe/Lieven Delanote, PCBT,
☎ 051/27 32 50*

Introductie van oorwormen ter bestrijding van appelbloedluis in biologische appelboomgaarden ⁵

Oorwormen kunnen met succes in boomgaarden worden uitgezet om de appelbloedluis te bestrijden. Dit is al meermaals bewezen in proeven. Het ALT-demonstratieproject 'Introductie van oorwormen ter bestrijding van appelbloedluis in biologische appelboomgaarden' heeft tot doel de effectiviteit van het uitzetten van oorwormen onder praktijkomstandigheden te demonstreren. Tijdens een avondwandeling met de biologische fruittelers op 24 juli laatstleden werden de eerste resultaten voorgesteld.

⁴ Dit in het kader van het Interregproject Vetab gefinancierd door de Europese Unie.

⁵ Dit demonstratieproject wordt medegefinancierd door de Europese Unie en de Administratie Land- en Tuinbouw van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Project in uitvoering door PCBT i.s.m. Bio Fruit Advies en de vakgroep Belbior.

De bron

Uit allerlei studies blijkt dat in steenfruit aanplantingen aanzienlijk hogere aantallen oorwormen voorkomen dan in een gemiddelde appel- of perenaanplant. Ook andere vormen van natuurlijke begroeiing kunnen als bron dienst doen. Op 41 locaties werd de aanwezigheid nagegaan.

Methode van vangen, transporteren en uitzetten

Vanuit de telersgroep was er vraag naar een simpele, goedkope en efficiënte vangmethode, met liefst een snel afbreekbaar materiaal. Veertien vangmethoden werden uitgetest in 4 aanplantingen, nl. 3 bio appel- en 1 geïntegreerd peren perceel. De vangmethoden werden in elke aanplanting 20 maal geteld.

De bloedluisproeven

Het minimum aantal oorwormen dat uitgezet moet worden bij een welbepaalde bloedluisaantasting is ongekend. Resultaten van diverse proeven in Europa zijn wisselend. Daarom werden er drie of 4 niveaus van oorwormen uitgezet (25, 50, 100 en 200 oorwormen per boom) in vier boomgaarden met een verschillend niveau van bloedluisaantasting. De ontwikkeling van de bloedluis in deze verschillende plots wordt nu verder opgevolgd. Op enkele percelen zijn reeds verschillen tussen de verschillende plots merkbaar. Op andere percelen zijn de verschillen minder eenduidig.

*Meer info / volledig verslag: Ann Weckx,
☎ 013/44 15 32.*

Verslag excursie Nieuwe teelten in de biologische akkerbouw - 3 augustus 2006

Het project 'Nieuwe teelten in de biologische akkerbouw'⁶ wil alternatieve akkerbouwteelten aanbieden met onder andere waardevolle nevenstromen naar de veehouderij.

Op 3 augustus werd een bezoek georganiseerd bij de Waalse coöperatie Agribio. Deze werd in eerste instantie opgericht voor de ontwikkeling van afzet en meerwaarde voor het graan dat de leden produceren.

Daarnaast verkennen ze ook de mogelijkheden van nieuwe gewassen op hun bedrijven. Er lopen momenteel teeltexperimenten met oliehennepe en boekweit. In de toekomst hoopt men ook vezelvlase en -hennepe en minder gekende teelten als komkommerkruid en teunisbloem uit te proberen.

Ontmoetingen

Een 20-tal mensen uit Vlaanderen en Wallonië ontmoetten elkaar op het erf van een boerderij in Havelange. Het bezoek begon traditiegetrouw met een voorstellingsrondje, waar al heel snel duidelijk werd dat heel wat mensen met een verschillende achtergrond geïnteresseerd zijn in hennepe. Akkerbouwers, onderzoekscentra, mensen die werken rond biomassa, ministeries, een herboriste, ...

Leren uit ervaring

We waren te gast op het bedrijf van M. Greindl, die dit jaar zowel hennepe als boekweit ingezaaid heeft.

Beide teelten wilden evenwel niet goed lukken. De boekweit werd verwijderd omwille van de hoge onkruiddruk. Ook in de hennepe bezorgde het onkruid, naast wellicht klimaat

⁶ Het demonstratieproject "Nieuwe teelten in de biologische akkerbouw" wordt medegefinancierd door de Europese Unie en de Administratie Land- en Tuinbouw van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

en standplaatsomstandigheden, het gewas heel wat moeilijkheden. Ondanks de goede opkomst en begingroei is het gewas daarna blijven stilstaan en werd het niet groter dan een halve meter. Andere aanwezige hennep telers konden gelukkig wel getuigen van een welig groeiend gewas dat reeds tot 3 meter hoog stond.

De gesprekken op het veld gaan over groeiomstandigheden, oogsten en afzet. De zin en dynamiek om met de teelt verder te gaan blijft bestaan.

Ook het fotografisch verslag bij de teelt van M Pirmez toonde dat de hennep teelt niet per definitie van een leien dakje gaat. De onregelmatige stand en vooral de goede groei aan de randen van het veld laten zien dat een doordachte standplaatskeuze en bemesting waarschijnlijk nog perspectieven bieden.

Toepassingen

Terug binnen werd ons een mooi overzicht gegeven van de verwerkingsmogelijkheden van de verschillende hennep producten. Zowel zaad, vezels en scheven kunnen in heel wat toepassingen gebruikt worden.

Zo kan het gehakselde stro in ruwe vorm verkocht worden voor instrooien van stallen (vooral voor paarden).

Beter is echter de vezel van de scheven te scheiden. De vezels kunnen dan gebruikt worden in textiel, papier ed en van de scheven kan men strooisel, isolatiemateriaal of hennepbetonblokken maken (cfr schuimbeton of Ytong). Van de vezels wordt ook een soort viltmat gemaakt die men achteraf kan persen in de gewenste vorm om bijvoorbeeld auto-onderdelen te maken (bv binnenkant portier).

Er was ook een monster te zien van plastic granulaat waar hennepvezels in verwerkt zijn. Met dit granulaat kan men allerlei voorwerpen maken, van piketten tot raamprofielen.

Het zaad wordt gebruikt voor menselijke en dierlijke voeding, de olie vindt haar weg in o.a. slaatjes, inkt en cosmetica.

Agribio

Op het bedrijf van M Greindl is ook de graanopslagplaats van de coöperatie Agribio gevestigd. In deze opslag plaats wordt de oogst verzameld van alle aangesloten boeren. Het graan moet droog van het veld komen, want het wordt niet meer nagedroogd. Wel wordt het gekoeld bewaard.

De coöperatie heeft ook een eigen graanzuiveringsmachine en een ontdopper voor spelt. De coöperatie verkoopt zowel graan, meel als verwerkte producten als muesli en pasta. Door de verschillende stappen van het proces zelf (en lokaal) in handen te nemen kan alles gerealiseerd worden met een maximale meerwaarde voor de telers en een minimale last voor het milieu.

Persen van olie

In de namiddag was een demonstratie gepland van het persen van hennepzaad tot olie. Dit zou gebeuren op een naburig bedrijf waar men koolzaad teelt en perst tot olie.

Het is deze pers die men wil gebruiken om ook de hennepolie te winnen. Door een grote bestelling op het betreffende bedrijf kon de demonstratie niet doorgaan maar

Het meegebrachte Vlaamse zaad zou alsnog in de komende week geperst worden tot Waalse olie.

Persbericht

Nieuwe Biobedrijvengids is uit!

De Biotheek bracht zopas een nieuwe editie van de Biobedrijvengids uit. Deze gids biedt de lezer in een handomdraai de contact- en bedrijfsgegevens van alle gecertificeerde biologische bedrijven in België: landbouwers, verwerkers, groot- en kleinhandelaars. Al deze bedrijven worden gecontroleerd door een erkende controleorganisatie en werken dus gecertificeerd biologisch.

Met het oog op een grotere gebruiksvriendelijkheid heeft deze gids een andere indeling gekregen dan de vorige editie: eerst zijn alle bedrijven per activiteit gegroepeerd, vervolgens per provincie en tenslotte per postcode. Bij elk bedrijf staat vermeld welke producten ze kunnen leveren.

De gegevens uit deze Gids kan je ook digitaal raadplegen op de website van de Biotheek www.biotheek.be. Op de site is gecombineerd zoeken mogelijk. Zo vind je bijvoorbeeld makkelijk alle verwerkers uit één regio die kaas aanbieden. Bovendien wordt de databank geregeld geactualiseerd.

De Biobedrijvengids is een gezamenlijke uitgave van de Biotheek en van Biogarantie. De publicatie kwam tot stand dankzij de medewerking van Belbior, Probila-Unitrab, BioForum Wallonië, Integra en Ecocert.

Je kan de Biobedrijvengids telefonisch bestellen op het nummer ☎ 03/286 92 78 of via info@bioforum.be.

Oproep: gastbedrijven bodemonderzoek gezocht ⁷

In het begin van de zomer organiseerden we een aantal bijeenkomsten rond bodemonderzoek op biologische bedrijven. In de herfst komt er een tweede ronde!

Het is de bedoeling met heel eenvoudige en goedkope middelen, zoals bijvoorbeeld een profielput, een beeld te vormen van de kwaliteit van de bodem. De zaken die je simpel zelf kan waarnemen zijn een waardevolle aanvulling op de klassieke analyse van bijvoorbeeld de Bodemkundige Dienst van België. Na het onderzoek willen we samen de discussie opstarten over hoe deze kwaliteit te beïnvloeden is door dagelijkse werkzaamheden als bodembewerkingen en bemesting.

De ervaring heeft geleerd dat het best een gezellige en leerrijke namiddag kan zijn. Het komt er immers vaak niet van eens op het gemak naar de grond te kijken en samen met collega's kan het nog interessant worden...

We zoeken daarom bedrijven in alle sectoren (veeteelt, akkerbouw, groenten, glas, fruit, ...), verspreid over Vlaanderen. Bent u wel nieuwsgierig wat er allemaal op uw eigen bedrijf te zien is aan de bodem en wilt u wel als gastheer of -vrouw optreden voor deze bijeenkomsten? Neem dan contact op met Freya Danckaert, ☎ 051/27 32 51 of Freya.danckaert@west-vlaanderen.be

⁷ Deze actie kadert in het project 'Eenvoudige bouwstenen voor een betere bodemkwaliteit', een ALT-demonstratieproject gefinancierd door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Administratie Land- en Tuinbouw en de Europese Unie. Het wordt uitgevoerd door PCBT vzw. i.s.m. Proclam vzw en VLACO vzw

Agenda

**Mondina, hennep en bio in de kijker -
Open dag 20 augustus 2006**
Zie vooraan Nieuwsbrief.

Rassencollectie tomaat

Onze Franse collega's organiseren op maandag 21 augustus een bezoek aan een rassencollectie tomaten met meer dan 200 variëten:

LUNDI 21 AOUT
A 14h00
À l'association REAGIR
LES SERRES DE PARADIS 683, RUE DE
DERRIERE
62136 LESTREM (☎ (+33)(0)3.21.26.24.24)

*Meer info: Alain Delebecq, Gabnor,
☎ +33/320 32 25 35 of Lieven Delanote,
PCBT, ☎ 051/27 32 50*

Weekend 16-17 september

Op 16 en 17 september gooien verschillende biologische bedrijven de deuren open. Meer info in volgende nieuwsbrief of via Belbior.

Zondag 1 oktober

Naar aanleiding van zijn 50-jarig bestaan viert POVLT in 2006 feest. Na de open dag op 25 juni voor professioneel publiek, neemt het POVLT op 1 oktober deel aan de Open Bedrijven Dag en heten we het brede publiek welkom

Interprovinciaal proefcentrum voor de Biologische Teelt (PCBT) vzw
leperseweg 87, 8800 RUMBEKE

☎ 051/27 32 00

☎ 051/24 00 20

✉ povlt.pcbt@west-vlaanderen

Indien u wenst in te schrijven voor de Nieuwsbrief kan dit op bovenstaand adres of per E-mail met de vermelding 'PCBT-nieuwsbrief' naar povlt.pcbt@west-vlaanderen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, in enige vorm of wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het Provinciaal Onderzoeks- en Voorlichtingscentrum voor Land- en Tuinbouw en het Interprovinciaal Proefcentrum voor de Biologische Teelt vzw zijn niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die zouden kunnen ontstaan bij het gebruik van de gegevens uit deze opgave.

Uw naam en adres zijn opgenomen in een adresbestand dat enkel gebruikt wordt binnen de werking van het Provinciaal Centrum voor Land- en Tuinbouw (wet van 8/12/1992). Indien uw adres onjuist of niet meer relevant is, kan u de verbetering of de verwijdering ervan vragen